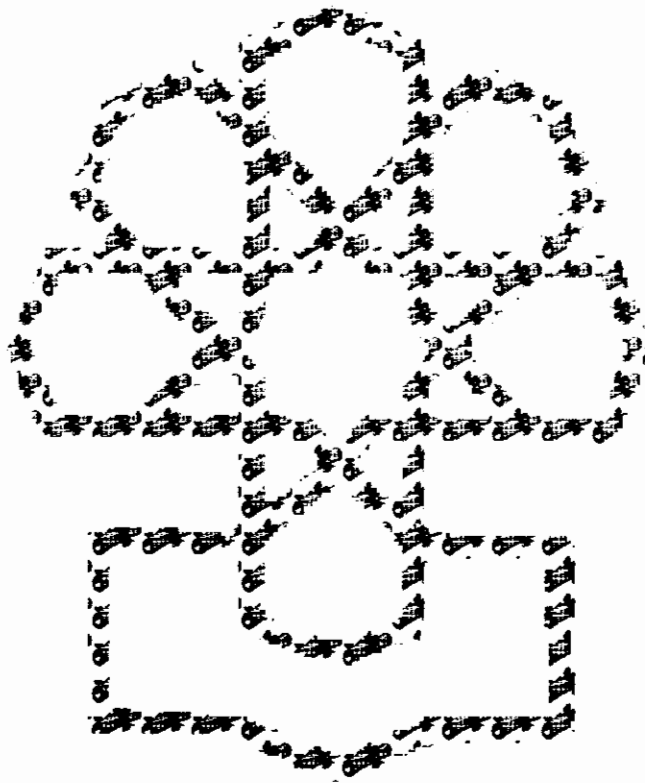

پیشنهادهایی پیرامون اصلاح اعتبارات مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات

معاونت پژوهشی

دی ۱۳۷۵

کار: گروه (۲) خدمات پژوهشی

کد گزارش: ۱۶۰۱۹۹۷

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

کتابخانه و واحد اسناد و اطلاع‌رسانی فارابی

شماره نخ ۴۱۱

تاریخ: ۷/۱۱/۷۵

پیشنادهایی پیرامون اصلاح اعتبارات
مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات

کد گزارش: ۱۶۰۱۹۹۷

مقدمه

این گزارش در خصوص میزان کمبودهای اعتباری مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات در سه فصل تهیه شده است.

فصل اول: تاریخچه، هدف، وظایف و دستاوردهای مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات

۱-۱- تاریخچه

اساسنامه مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات در تاریخ ۱۳۶۶/۶/۷ به تصویب شورای گسترش آموزش عالی رسید و این مرکز از سال ۱۳۶۹ رسماً فعالیت‌های خود را شروع نمود.

۱-۲- هدف

هدف از ایجاد این مرکز توجه به اهمیت علوم پایه و احیای آن در کشور از طریق تشکیل صاحب‌نظران و محققان، و انجام ترویج و تقویت تحقیق و تتبع در زمینه‌های فیزیک نظری و ریاضیات است.

۱-۳- وظایف

- مهمترین وظایف این مرکز به شرح زیر است:
- انجام تحقیقات در زمینه‌های فیزیک نظری و ریاضیات به طور مستقل و نیز با همکاری سایر مراکز علمی داخل و خارج کشور؛
 - کمک به انتشار نتایج تحقیقات ارزنده علمی در رشته‌های فیزیک و ریاضی؛
 - ایجاد ارتباط فعال، سازنده و متقابل علمی با سایر مراکز و جوامع علمی و پژوهشی در داخل و خارج کشور از طریق برگزاری سمینار، مبادله محقق و اجرای پروژه‌های تحقیقاتی مشترک جهت دستیابی به مرزهای دانش در زمینه‌های یادشده؛
 - همکاری با دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور در امر آموزش و پژوهش در مقطع دکتری رشته‌های فیزیک و ریاضی؛
 - ایجاد زمینه‌های مناسب به منظور جذب ریاضیدانان و فیزیکدانان ایرانی مقیم خارج از کشور؛
 - ایجاد تسهیلات به منظور استفاده از فرصت مطالعاتی دانشگاهیان در مرکز؛
- ۱-۴- دستاوردهای علمی مرکز
- چاپ بیش از هشتاد مقاله علمی در مجلات معتبر دنیا و تهیه و نشر دهها گزارش علمی و کتب تخصصی؛
 - ارائه دروس پیشرفته در رشته‌هایی که هنوز در ایران توسعه نیافته است؛

- ایجاد زمینه تبادل علمی و استفاده پژوهشی از دانشمندان سایر کشورهای دنیا (به ویژه روسیه و جمهوری‌های جدا شده از شوروی سابق)؛
- ارائه دوره‌های فوق دکتری به منظور جذب نیروهای فعال علمی و جوان؛
- تأسیس کتابخانه بسیار غنی در رشته‌های فیزیک نظری و ریاضیات که به عنوان یکی از مجهزترین و کارآمدترین کتابخانه‌های موجود کشور مورد مراجعه دانشجویان همه دانشگاه‌های ایران است؛
- ایجاد شبکه اطلاعاتی (اولین و وسیع‌ترین شبکه موجود کشور) و ایجاد امکانات ارتباطی برای بیش از ۳۰ دانشگاه و مرکز تحقیقاتی کشور؛
- ایجاد بخشی از فضاهاى مورد نیاز محققان؛
- ایجاد پژوهشکده سیستم‌های هوشمند که در واقع در قلب تکنولوژی مدرن قرار دارد؛
- برگزاری سمینارهای علمی و دوره‌های آموزشی - تحقیقاتی مختلف.

فصل دوم: کمبودهای اعتباری

در لایحه بودجه سال ۱۳۷۶ اعتبار در نظر گرفته شده برای مرکز معادل ۴۴۶۱ میلیون ریال است که در صورت عدم افزایش، فعالیت‌های جاری و عمرانی مرکز را در سال آینده باتنگناهای جدی مواجه خواهد ساخت.

مهمترین کمبودهای اعتباری مرکز مربوط به موارد زیر است:

۱-۲- نگهداری و بهینه سازی شبکه اطلاعات و بخش محاسبات

بیش از سی دانشگاه و مرکز تحقیقاتی از طریق شبکه اطلاعات مرکز توانسته‌اند به شبکه اینترنت که یکی از فراگیرترین شبکه‌های کامپیوتری جهانی است، متصل شوند. علی‌رغم هزینه سنگین راه‌اندازی، نگهداری و ارائه خدمات شبکه، مرکز، کلیه این خدمات را به رایگان در اختیار دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی می‌گذارد. ارائه خدمات فوق و نیز سایر خدمات مربوط به بهینه‌سازی شبکه اطلاعات و بخش محاسبات نیاز به اختصاص حداقل ۵۰۰ میلیون ریال اعتبار دارد.

۲-۲- تبدیل مرکز به پژوهشگاه

پیشنهاد ارتقای مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات به پژوهشگاه در سال ۱۳۷۵ مورد تأیید شورای گسترش آموزش عالی قرار گرفته است. و براساس مصوبه شورای مزبور از سال ۱۳۷۶ فعالیت‌های مرکز تحت عنوان پژوهشگاه و در قالب چهار پژوهشکده انجام خواهد شد. بدیهی است این امر باعث گسترش کمی و کیفی فعالیت‌ها شده و هزینه‌های ضروری را از این ناحیه متوجه مرکز می‌نماید. پیش‌بینی می‌شود احداث چهار پژوهشکده و تأمین تجهیزات و وسایل مورد نیاز آنها به حداقل ۱۱۰۰ میلیون اعتبار نیاز دارد.

۲-۳- طرح تأسیس رشته فیزیک پلاسما و آزمایشگاه

اهمیت فیزیک پلاسما اهمیتی دو جانبه در عالم علم و کاربرد است. کاربردهای وسیع این رشته از فیزیک در امر صنعت (مانند لایه گذاری در صنعت الکترونیک و تیغه‌های نازک و جوشکاری‌های خاص در تکنولوژی‌های سطح بالا)، توجهی ویژه را به خود معطوف ساخته است که در چند دهه اخیر به نقطه اوج خود رسیده است.

طرح مرکز برای گسترش این بخش از فیزیک بر روی سه محور عمده استوار است:
- جذب اساتید سرشناس ایرانی در خارج از کشور و جذب محققان و اساتید خارجی و ایجاد محیط مناسب برای همکاری گروهی؛
- تأسیس دوره دکتری؛
- تأسیس آزمایشگاه.

لازم به یادآوری است پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی که یکی از سرآمدترین کشورهای سرمایه گذار در فیزیک پلاسما بود، امکانات بالقوه فراوانی برای تحقق طرح مزبور، فراروی مرکز قرار گرفت. نظر به توانایی و سابقه جمهوری گرجستان در قیاس با سایر جمهوری‌های مستقل مشترک المنافع، بخش فیزیک مرکز سعی در ایجاد ارتباط علمی و برنامه‌ریزی بلند مدت به منظور جذب نیروهای کیفی نمود. و در صدد است تا در صورت تأمین بودجه لازم، نسبت به ابتیاع و انتقال تجهیزات مورد نیاز برای آزمایشگاه فیزیک پلاسما اقدام نماید. با توجه به آگاهی کشورها نسبت به اهمیت فیزیک پلاسما و تمایل آنها به جذب توان و امکانات بالقوه موجود در جمهوری گرجستان، زمان و فوریت عمل در این راستا از اهمیتی ویژه برخوردار است.

هزینه‌های لازم برای خرید تجهیزات مورد نیاز، آزمایشگاه، حق‌الزحمه اساتید و مخارج جاری نگهداری آزمایشگاه معادل ۴۰۰ میلیون ریال پیش‌بینی می‌شود.

۲-۴- تجهیز و روزآمد نمودن کتابخانه مرکز

کتابخانه مرکز که یکی از مهم‌ترین کتابخانه‌های تخصصی کشور است در سال‌های اخیر با توجه به قیمت ارزی کتب و نشریات علمی خارجی با مشکلات بسیاری مواجه شده است. این کتابخانه که مورد استفاده بسیاری از متخصصان، اساتید و دانشجویان تحصیلات تکمیلی می‌باشد برای تجهیز و خرید آخرین کتب و نشریات علمی خارجی نیاز به حداقل ۵۰۰ میلیون ریال تأمین اعتبار دارد.

۲-۵- احداث فضاهای تحقیقاتی جدید

با توجه به تبدیل مرکز به پژوهشگاه، کمبود فضاهای تحقیقاتی کاملاً مشهود است که برای جبران آن احداث فضاهای جدید و حداقل ۲۰۰۰ میلیون ریال اعتبار مورد نیاز است.

۲-۶- جمع‌بندی اعتبار مورد نیاز

جمع‌بندی کمبودهای اعتباری مرکز نشان می‌دهد که تقاضای ریاست مرکز برای افزایش اعتبارات سال ۱۳۷۶ معادل ۲۰۰۰ میلیون ریال اعتبار عمرانی و ۲۵۰۰ میلیون ریال اعتبار جاری موجه باشد.

فصل سوم: پیشنهادها

۱- با توجه به تأیید کمیسیون آموزش عالی پیشنهاد می‌شود معادل ۳۰۰۰ میلیون ریال اعتبار جاری و ۲۵۰۰ میلیون ریال اعتبار عمرانی به اعتبارات پیش‌بینی شده مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات، در لایحه بودجه سال ۱۳۷۶، اضافه شود.

۲- پیشنهاد می‌شود مبالغ فوق از سر جمع اعتبارات (یا از اعتبارات چند ردیف از) مراکز تحقیقاتی وابسته به نهادهای اجرایی کسر و به ردیف بودجه‌ای مرکز تحقیقات فیزیک و ریاضیات (به شماره طبقه‌بندی

۱۱۳۵۶۷) اضافه شود. لازم به ذکر است که برای مراکز تحقیقاتی وابسته به ارگان‌های اجرایی (به غیر از مراکز تحقیقاتی وابسته به وزارت فرهنگ و آموزش عالی) مجموعاً حدود ۳۷۱۸۴۵ میلیون ریال اعتبار در لایحه بودجه سال ۱۳۷۶ پیش‌بینی شده است که رقم مورد نیاز برای مرکز یعنی ۵۵۰۰ میلیون ریال تنها ۱/۴ درصد آن می‌باشد. مراکز مزبور و اعتبارات آنها به شرح زیر می‌باشد:

شماره طبقه‌بندی	نام مرکز	اعتبار (میلیون ریال)
۱۰۷۰۰۱	وزارت امور خارجه - دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی	۲۸۰۰
۱۱۳۰۰۲	سازمان هواشناسی کشور - مرکز پژوهش هواشناسی	۴۵۰
۱۲۷۵۰۴	وزارت آموزش و پرورش - سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی	۹۵۰۰
۱۳۳۵۰۲	مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن	۲۸۵۶
۱۳۴۰۰۳	سازمان تحقیقات آموزش و ترویج کشاورزی	۱۸۲۱۳۰
۱۴۳۵۰۴	پژوهشگاه نیرو	۷۴۹۰
۱۴۶۰۰۰	مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران	۱۷۴۱۰
۱۴۹۵۰۳	وزارت جهاد سازندگی - مراکز تحقیقات مهندسی	۱۰۰۰۰
۱۴۹۵۰۴	وزارت جهاد سازندگی - تحقیقات منابع طبیعی و امور دام	۱۳۹۲۰۹